

Załącznik nr 3

Minimalny zakres kontroli w trakcie realizacji projektu (na miejscu), na zakończenie realizacji projektu oraz kontroli trwałości po zakończeniu realizacji projektu.

Rozdział 1 – Kontrola w trakcie realizacji projektu

- 1) Prowadząc kontrolę w trakcie realizacji projektu (na miejscu) należy kierować się zasadą unikania dublowania czynności weryfikacyjnych, które zostały już przeprowadzone **w tym samym zakresie** na innych etapach weryfikacji projektu m.in. na etapie weryfikacji wniosków o płatność, na etapie kontroli procedur zawierania umów lub podczas innych kontroli projektu. Kontrola w trakcie realizacji projektu (na miejscu) powinna rozszerzać i pogłębiać analizę dokumentów oraz polegać na sprawdzeniu dowodów rzeczowych dostępnych jedynie w miejscu realizacji projektu. Nie należy zatem weryfikować wydatków, w zakresie skontrolowanym na innych etapach kontroli projektu.
- 2) Instytucja prowadząca kontrolę w trakcie realizacji projektu (na miejscu) zobowiązana jest stosować poniższy wzór listy sprawdzającej zawierającej **minimalny zakres kontroli** w trakcie realizacji projektu (na miejscu). W przypadku kontroli doraźnej, analizowane będą i opisane w liście sprawdzającej tylko te obszary, które wynikają z zakresu kontroli.
- 3) W informacji pokontrolnej należy szczegółowo opisać sposób doboru próby elementów do kontroli (możliwe do zastosowania metody to np. analiza ryzyka lub gdy jest to uzasadnione - metoda statystyczna).
- 4) Zakresem kontroli nie są objęte działania beneficjenta i kwestie nie związane bezpośrednio z projektem np. wpływ czynników zewnętrznych na realizację projektu, na które beneficjent nie może mieć wpływu. Ponadto, nie należy badać zgodności działań beneficjenta w obszarach, które nie zostały wymienione w pkt 2 i które są objęte nadzorem/kontrolą/weryfikacją/inspekcją ze strony innych organów administracji publicznej (np. architektoniczno-budowlanej: kontrola przestrzegania przepisów prawa budowlanego; Państwowej Inspekcji Sanitarnej: przestrzeganie przepisów sanitarnych; przestrzeganie innych przepisów np. bhp, ppoż, prawa pracy).

LISTA SPRAWDZAJĄCA (wzór)
do przeprowadzanych kontroli w trakcie realizacji projektu (na miejscu) - minimalny zakres¹

Nr i tytuł projektu:

Termin przeprowadzenia kontroli: od do

L.p.	Wyszczególnienie	TAK/NIE/ Nd	Uwagi*
PYTANIA OGÓLNE			
1	Czy stan zaawansowania projektu przedstawiany we wnioskach o płatność jest zgodny z faktycznie wykonanym zakresem robót (w tym również poprzez oględziny ²)?		
2	Czy zakres prac rzeczywiście realizowanych jest zgodny z zakresem projektu określonym w umowie o dofinansowanie/opisie projektu ³ ?		
3	Czy dokumenty przedkładane przy wnioskach o płatność są zgodne z rzeczywistą oryginalną dokumentacją projektu ⁴ ?		
4	Czy na projekt nie pozyskano innych niż zadeklarowane źródeł finansowania, co naruszałoby zasadę zakazu podwójnego finansowania?		
5	Czy jest prawidłowy opis oryginału faktury (w celu upewnienia się, że te same wydatki nie zostały uznane za kwalifikowalne w ramach różnych instrumentów wspólnotowych) ⁵ ?		
6	Czy na oryginałach faktur (lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej) brak jest adnotacji instytucji wdrażających PROW 07-13 o treści: „Przedstawiono do refundacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”?		
7	Czy na oryginałach faktur (lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej) brak jest adnotacji instytucji wdrażających PO RYBY 07-13 o treści: „Przedstawiono do refundacji w ramach PO Ryby na lata 2007-2013”?		
8	Czy realizowana jest zasada trwałości projektu (w odniesieniu do założeń przyjętych we wniosku o dofinansowanie oraz w umowie o dofinansowanie/opisie projektu)?		
9	W przypadku zadeklarowania wkładu niepieniężnego jako kwalifikowalnego w ramach projektu – czy koszt zadeklarowany jako kwalifikowany spełnia zasadę efektywności – czy nie został zadeklarowany w kwocie wyższej niż cena, za którą dany produkt/usługę można zakupić na rynku – (np. na podstawie przedstawionych przez beneficjenta dokumentach potwierdzających dokonanie rozeznania rynku)? W przypadku wniesienia urządzeń, materiałów (surowców) lub ekspertyz jako wkładu niepieniężnego, beneficjent powinien, podczas kontroli, przedstawić dokumenty potwierdzające		

¹ Lista zawiera minimalny zakres zagadnień, jakie powinny zostać zweryfikowane podczas prowadzenia **planowej kontroli w trakcie realizacji** projektu oraz **kontroli doraźnej projektów zaawansowanych finansowo (w co najmniej 50 %) lub zakończonych** przed dokonaniem pierwszego rozliczenia wydatków.

² Powinno się dążyć do sytuacji, w której kontrolą będzie objęty pełen zakres robót. Jednakże, w sytuacji projektów dużych lub skomplikowanych dopuszcza się weryfikację na podstawie próby robót. W takim przypadku w informacji pokontrolnej należy opisać oraz uzasadnić zastosowane zasady przy doborze próby (możliwe do zastosowania metody to np. analiza ryzyka lub gdy jest to uzasadnione - metoda statystyczna).

³ Jw.

⁴ W przypadku sytuacji, w której kontroli nie podlega 100% dokumentów przedkładanych przy wnioskach o płatność, należy opisać i uzasadnić wybrane zasady zastosowane przy doborze próby (możliwe do zastosowania metody to np. analiza ryzyka lub gdy jest to uzasadnione - metoda statystyczna).

⁵ Jw.

	<p>zgodność wkładu niepieniężnego z zasadą efektywności (tj. np. dokumenty potwierdzające dokonanie rozeznania rynku wskazujące, iż wartość wkładu niepieniężnego zadeklarowana jako kwalifikowalna nie przekracza wartości rynkowej danego urządzenia, materiału (surowca) lub ekspertyzy).</p> <p>W przypadku wkładu niepieniężnego w postaci nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy, podczas kontroli, na prośbę kontrolujących, beneficjent powinien przedstawić dokumenty potwierdzające, iż koszt pracy wolontariusza nie przekracza wynagrodzenia za dany rodzaj pracy.</p>		
10	<p>W przypadku wydatków poniesionych na podstawie umów, do których nie miała zastosowania ustawa Pzp oraz tryb przetargu z K.c., czy beneficjent posiada, dokumenty potwierdzające rozeznanie rynku, wskazujące, iż dana usługa/robota/dostawa została wykonana po cenie nie wyższej od ceny rynkowej. Jeżeli w danym przypadku rozeznanie rynku nie było możliwe, beneficjent powinien wykazać okoliczności uzasadniające konieczność udzielenia danego zamówienia bez rozeznania rynku. W przypadku umów nieprzekraczających kwoty 2000 złotych należy dodatkowo sprawdzić, czy beneficjent nie dokonał podziału zamówienia na części lub zaniżenia jego wartości w celu uniknięcia stosowania procedury rozeznania rynku.⁶</p>		
11	<p>Czy beneficjent posiada i stosuje procedury dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - weryfikacji, czy roboty, usługi i/lub dostawy, za które jest dokonywana płatność zostały rzeczywiście wykonane zgodnie z zawartą umową; - przygotowywania wniosków o płatność, w tym zasad weryfikacji i poświadczania, czy wszystkie wydatki włączane do wniosku o płatność są zgodne z zasadami zawartymi w <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach POIiŚ</i>, wydanych przez Ministra Rozwoju Regionalnego; - archiwizacji wszelkich dokumentów związanych z realizacją projektu w okresie realizacji POIiŚ oraz 3 lat od zamknięcia POIiŚ zgodnie z postanowieniami art. 90 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 oraz art. 19 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006?⁷ 		
12	<p>Czy beneficjent posiada udokumentowaną strukturę organizacyjną uwzględniającą zarządzanie projektem wraz z opisem zadań każdej komórki organizacyjnej w zakresie realizacji projektu oraz spisany zakres czynności i odpowiedzialności na stanowiskach związanych z realizacją projektu wraz ze wskazaniem stanowisk/osób odpowiedzialnych za podejmowanie decyzji dotyczących realizacji projektu i realizuje zadania zgodnie z jej zapisami?⁸</p>		
13	<p>Czy beneficjent posiada i stosuje procedurę zawierania umów, do których nie ma zastosowania ustawa Pzp, która została zweryfikowana przez instytucję oceniającą wniosek przed podpisaniem umowy o dofinansowanie? Jeśli nie, czy beneficjent uzyskał akceptację instytucji będącej stroną umowy o dofinansowanie na stosowanie zmienionej procedury?</p>		
14	<p>Czy zachowano zgodność z zasadami udzielania pomocy publicznej (jeżeli dotyczy)?</p>		
15	<p>Czy zachowano zgodność z zasadami ochrony środowiska (jeżeli</p>		

⁶ Jw.

⁷ Kwestia ta odnosi się do procedur, co do których na etapie ubiegania się o dofinansowanie beneficjent złożył oświadczenie ich posiadania i stosowania i jest badana jedynie w trakcie pierwszej kontroli projektu na miejscu.

⁸ Kwestia ta odnosi się do struktury organizacyjnej i zakresów czynności, co do których na etapie ubiegania się o dofinansowanie beneficjent złożył oświadczenie ich posiadania i jest badana jedynie w trakcie pierwszej kontroli projektu na miejscu.

	dotyczy)?		
16	Czy zostały zrealizowane wszystkie zalecenia z poprzednich kontroli projektu? (Jeżeli nie – czy jest to uzasadnione w odpowiedni sposób ?)		
17	Czy projekt spełnia wymogi określone w podrozdziale 9 Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków (dotyczy generowania dochodów przez projekty)? ⁹		
	Pozostałe zagadnienia ogólne (do określenia przed kontrolą)		
Zgodność z zasadami określonymi w Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO liŚ dla danej kategorii wydatków			
PRZYGOTOWANIE PROJEKTU			
1	Czy do wydatków kwalifikowalnych nie włączono wypełnienia wniosku o dofinansowanie?		
	Pozostałe zagadnienia związane z kategorią wydatku (do określenia przed kontrolą)		
ZARZĄDZANIE PROJEKTEM			
1	Kwalifikacja wynagrodzeń – czy dany pracownik zajmuje się w odpowiednim zakresie (tzn. zakresie deklarowanym przy wnioskach o płatność) realizacją PO liŚ (w tym m.in. poprzez weryfikację opisu stanowiska oraz dokumentów opracowanych przez danego pracownika) oraz czy jako kwalifikowalne zadeklarowano składniki wynagrodzenia kwalifikowalne zgodnie z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO liŚ</i> ?		
2	Czy pracownik ma zawartą z pracodawcą (beneficjentem) więcej niż jedną umowę o pracę? Jeśli tak czy kwalifikowana wartość wynagrodzenia pracownika została obliczona zgodnie z postanowieniami podrozdziału 6.2 pkt 3 lit. l Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO liŚ?		
3	Czy umowa cywilnoprawna zawarta przez beneficjenta z własnym pracownikiem spełnia warunki kwalifikowalności określone w podrozdziale 6.2 pkt 3 lit. n Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO liŚ?		
4	Adaptacja powierzchni biurowej – czy zakres prac wykonany w ramach wydatków kwalifikowalnych miał na celu dostosowanie powierzchni biurowej do potrzeb realizacji projektu?		
5	Kwalifikowanie kosztów ogólnych – czy metodyka obliczenia kosztów ogólnych dotyczących realizacji projektu jest zgodna z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO liŚ</i> ?		
	Pozostałe zagadnienia związane z kategorią wydatku (do określenia przed kontrolą)		
NABYCIE NIERUCHOMOŚCI			
1	czy nabyta nieruchomość (zarówno zabudowana jak i niezabudowana), jak również nieruchomość w odniesieniu do której nabyto prawo użytkowania wieczystego lub wniesiona jako wkład niepieniężny jest wykorzystywana w zadeklarowanym zakresie wyłącznie na potrzeby projektu?		
2	Czy wydatki związane z nabyciem nieruchomości były zadeklarowane jako kwalifikowalne w części dotyczącej nieruchomości nabytej w ramach wydatków kwalifikowanych?		
	Pozostałe zagadnienia związane z kategorią wydatku (do określenia przed kontrolą)		
ROBOTY BUDOWLANE			

⁹ W przypadku weryfikacji na próbie - należy opisać zasady doboru próby wydatkowych do kontroli (możliwe do zastosowania metody to np. analiza ryzyka lub gdy jest to uzasadnione - metoda statystyczna).

1	W przypadku wykonywania części prac siłami własnymi – weryfikacja efektywności poniesionych wydatków oraz stosowanie oddzielnego i przejrzystego systemu rozliczania tych prac; ponadto, w przypadku finansowania wynagrodzeń – weryfikacja, czy spełnione zostały odpowiednie warunki?		
2	W przypadku projektów polegających na budowie sieci dystrybucji gazu ziemnego na terenach niezgazyfikowanych – czy wydatki zadeklarowane na budowę przyłączy gazowniczych zostały zadeklarowane w odpowiedniej wysokości (tj. co najwyżej jako różnica między rzeczywistym kosztem budowy a opłatami za przyłączenie do sieci nałożonymi na podmioty przyłączane do sieci)?		
3	W przypadku wydatków na odtworzenie nawierzchni drogi – czy wydatki zostały poniesione na wykonanie prac w zakresie zgodnym z decyzjami administracyjnymi ws. zezwoleń na zajęcie pasa drogowego ¹⁰ ?		
	Pozostałe zagadnienia związane z kategorią wydatku (do określenia przed kontrolą)		
SPRZĘT I WYPOSAŻENIE			
1	Czy zakupione przenośne środki trwałe stanowiące część wydatków inwestycyjnych są wykorzystywane na potrzeby projektu i są włączone w rejestr środków trwałych beneficjenta ¹¹ ?		
2	Czy środki trwałe (w tym wartości niematerialne i prawne) wykorzystywane w okresie realizacji projektu, w przypadku których odpisy amortyzacyjne są kwalifikowalne w ramach projektu, są wykorzystywane na potrzeby projektu, w takiej proporcji w takim stopniu w jakim odpisy amortyzacyjne są uznawane za kwalifikowalne?		
3	W przypadku zakupu sprzętu używanego – czy cena sprzętu nie przekracza wartości rynkowej tego sprzętu (weryfikacja w oparciu o dokumenty przedłożone przez beneficjenta) oraz czy sprzęt posiada cechy wymagane dla eksploatacji projektu i spełnia odpowiednie normy?		
	Pozostałe zagadnienia związane z kategorią wydatku (do określenia przed kontrolą)		
DZIAŁANIA INFORMACYJNO-PROMOCYJNE			
1	Czy beneficjent realizuje działania informacyjno-promocyjne zgodnie z przepisami art. 8 rozporządzenia 1828/2006 oraz zasadami określonymi przez IZ PO liŚ?		
2	Czy działania informacyjne są prowadzone zgodnie z zasadami obowiązującymi beneficjenta?		
	Pozostałe zagadnienia związane z kategorią wydatku (do określenia przed kontrolą)		
OPŁATY			
1	Czy opłaty zostały poniesione rzeczywiście i ostatecznie i są niezbędne dla realizacji projektu?		
	Pozostałe zagadnienia związane z kategorią wydatku (do określenia przed kontrolą)		
VAT			
1	W przypadku, gdy VAT był uznany za kwalifikowalny - czy beneficjent nie dokonuje czynności opodatkowanych VAT z wykorzystaniem majątku wytworzonego w wyniku realizacji projektu oraz upewnienie się, że nie nastąpiły okoliczności wpływające na kwalifikowalność?		

¹⁰ W przypadku weryfikacji na próbie - należy opisać zasady doboru próby wydatkowych do kontroli (możliwe do zastosowania metody to np. analiza ryzyka lub gdy jest to uzasadnione - metoda statystyczna).

¹¹ W przypadku, w którym kontroli nie podlega 100% wydatków, należy opisać i uzasadnić zasady zastosowane przy doborze próby (możliwe do zastosowania metody to np. analiza ryzyka lub gdy jest to uzasadnione - metoda statystyczna).

	Pozostałe zagadnienia związane z kategorią wydatku (do określenia przed kontrolą)		
INNE KATEGORIE WYDATKÓW			
1	Czy wydatki zostały wyraźnie zatwierdzone w umowie o dofinansowanie (opisie projektu)?		
	Pozostałe zagadnienia związane z kategorią wydatku (do określenia przed kontrolą)		
POZOSTAŁE PYTANIA			
1	Czy istnieje i jest stosowany odrębny system księgowy lub odrębny kod księgowy dla wszystkich operacji związanych z realizacją projektu?		
2	Czy beneficjent realizuje zasady dotyczące archiwizacji dokumentów?		
	Pozostałe zagadnienia (do określenia przed kontrolą)		

Sporządził (wymienić członków zespołu kontrolującego):

Weryfikacji dokonał (imię i nazwisko, stanowisko):	Data:	Podpis:
Weryfikację sprawdził (imię i nazwisko, stanowisko):	Data:	Podpis:

Rozdział 2 – Kontrola na zakończenie realizacji projektu

- 1) Instytucja prowadząca kontrolę na zakończenie realizacji projektu (na miejscu) zobowiązana jest stosować poniższy wzór listy sprawdzającej zawierającej minimalny zakres kontroli na zakończenie realizacji projektu (na miejscu).
- 2) W informacji pokontrolnej należy szczegółowo opisać sposób doboru próby elementów do kontroli (możliwe do zastosowania metody to np. analiza ryzyka lub gdy jest to uzasadnione - metoda statystyczna).
- 3) Zakresem kontroli nie są objęte działania beneficjenta i kwestie nie związane bezpośrednio z projektem np. wpływ czynników zewnętrznych na realizację projektu, na które beneficjent nie może mieć wpływu. Ponadto, nie należy badać zgodności działań beneficjenta w obszarach, które nie zostały wymienione w pkt 1 i które są objęte nadzorem/kontrolą/weryfikacją/inspekcją ze strony innych organów administracji publicznej (np. architektoniczno-budowlanej: kontrola przestrzegania przepisów prawa budowlanego; Państwowej Inspekcji Sanitarnej: przestrzeganie przepisów sanitarnych; przestrzeganie innych przepisów np. bhp, ppoż, prawa pracy).

LISTA SPRAWDZAJĄCA (wzór)
do przeprowadzanych kontroli na zakończenie realizacji projektu (na miejscu) -
minimalny zakres¹²

Nr i tytuł projektu:

Termin przeprowadzenia kontroli: od do

L.p.	Wyszczególnienie	TAK/NIE/ Nd	Uwagi*
PYTANIA OGÓLNE			
1	Czy stan zaawansowania projektu przedstawiony we wniosku o płatność końcową jest zgodny z faktycznie wykonanym zakresem robót (w tym również poprzez oględziny ¹³)?		
2	Czy zakres prac rzeczywiście realizowanych jest zgodny z zakresem projektu określonym w umowie o dofinansowanie/opisie projektu (w tym również poprzez oględziny ¹⁴)?		
3	Czy wykonanie rzeczowe projektu odpowiada wartości wskaźników produktu zakładanych w umowie o dofinansowanie?		
4	Czy zostały osiągnięte wskaźniki rezultatu (w zakresie możliwym do sprawdzenia)?		
5	Czy obiekty będące efektem realizacji projektu zostały odebrane i/lub są dopuszczone do użytkowania w zależności od rodzaju obiektu (w zakresie, który nie był przedmiotem wcześniejszych kontroli)?		
6	Czy dokumenty przedkładane przy wnioskach o płatność są zgodne z rzeczywistą oryginalną dokumentacją projektu ¹⁵ ?		
7	Czy na projekt nie pozyskano innych niż zadeklarowane źródła finansowania, co naruszałoby zasadę zakazu podwójnego finansowania?		
8	Czy jest prawidłowy opis oryginału faktury (w celu upewnienia się, że te same wydatki nie zostały uznane za kwalifikowalne w ramach różnych instrumentów wspólnotowych) ¹⁶ ?		
9	Czy na oryginałach faktur (lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej) brak jest adnotacji instytucji wdrażających PROW 07-13 o treści: „Przedstawiono do refundacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”?		
10	Czy na oryginałach faktur (lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej) brak jest adnotacji instytucji wdrażających PO RYBY 07-13 o treści: „Przedstawiono do refundacji w ramach Programu Operacyjnego Ryby na lata 2007-2013”?		
11	Czy zmiany własności infrastruktury wytworzonej w ramach projektu bądź zarządzania tą infrastrukturą nie powodują zmian zachowania trwałości projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie i podpisaną umową z beneficjentem?		
12	W przypadku zadeklarowania wkładu niepieniężnego jako		

¹² Lista zawiera minimalny zakres zagadnień, jakie powinny zostać zweryfikowane podczas prowadzenia kontroli na miejscu.

¹³ Powinno się dążyć do sytuacji, w której kontrolą będzie objęty pełen zakres robót. Jednakże, w sytuacji projektów dużych lub skomplikowanych dopuszcza się weryfikację na podstawie próby robót. W takim przypadku w informacji pokontrolnej należy opisać oraz uzasadnić zastosowane zasady przy doborze próby (możliwe do zastosowania metody to np. analiza ryzyka lub gdy jest to uzasadnione - metoda statystyczna).

¹⁴ Jw.

¹⁵ W przypadku sytuacji, w której kontroli nie podlega 100% dokumentów przedkładanych przy wnioskach o płatność, należy opisać i uzasadnić wybrane zasady zastosowane przy doborze próby (możliwe do zastosowania metody to np. analiza ryzyka lub gdy jest to uzasadnione - metoda statystyczna).

¹⁶ Jw.

	<p>kwalifikowalnego w ramach projektu – czy koszt zadeklarowany jako kwalifikowany spełnia zasadę efektywności – czy nie został zadeklarowany w kwocie wyższej niż cena, za którą dany produkt/usługę można zakupić na rynku – (np. na podstawie przedstawionych przez beneficjenta dokumentach potwierdzających dokonanie rozeznania rynku)?</p> <p>W przypadku wniesienia urządzeń, materiałów (surowców) lub ekspertyz jako wkładu niepieniężnego, beneficjent powinien, podczas kontroli, przedstawić dokumenty potwierdzające zgodność wkładu niepieniężnego z zasadą efektywności (tj. np. dokumenty potwierdzające dokonanie rozeznania rynku wskazujące, iż wartość wkładu niepieniężnego zadeklarowana jako kwalifikowalna nie przekracza wartości rynkowej danego urządzania, materiału (surowca) lub ekspertyzy).</p> <p>W przypadku wkładu niepieniężnego w postaci nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy, podczas kontroli, na prośbę kontrolujących, beneficjent powinien przedstawić dokumenty potwierdzające, iż koszt pracy wolontariusza nie przekracza wynagrodzenia za dany rodzaj pracy w odniesieniu do warunków rynkowych.</p>		
13	<p>W przypadku wydatków poniesionych na podstawie umów, do których nie miała zastosowania ustawa Pzp oraz tryb przetargu z K.c., czy beneficjent posiada dokumenty potwierdzające rozeznanie rynku, wskazujące, iż dana usługa/roboata/dostawa została wykonana po cenie nie wyższej od ceny rynkowej. Jeżeli w danym przypadku rozeznanie rynku nie było możliwe beneficjent powinien wykazać okoliczności uzasadniające konieczność udzielenia danego zamówienia bez rozeznania rynku. W przypadku umów nieprzekraczających kwoty 2000 złotych należy dodatkowo sprawdzić, czy beneficjent nie dokonał podziału zamówienia na części lub zaniżenia jego wartości w celu uniknięcia stosowania procedury rozeznania rynku.¹⁷</p>		
14	<p>Czy beneficjent posiada i stosuje procedury dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - weryfikacji, czy roboty, usługi i/lub dostawy, za które jest dokonywana płatność zostały rzeczywiście wykonane zgodnie z zawartą umową; - przygotowywania wniosków o płatność, w tym zasad weryfikacji i poświadczania, czy wszystkie wydatki włączane do wniosku o płatność są zgodne z zasadami zawartymi w <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach POIiŚ</i>, wydanych przez Ministra Rozwoju Regionalnego; - archiwizacji wszelkich dokumentów związanych z realizacją projektu w okresie realizacji POIiŚ oraz 3 lat od zamknięcia POIiŚ zgodnie z postanowieniami art. 90 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 oraz art. 19 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006?¹⁸ 		
15	<p>Czy dokumentacja związana z realizacją projektu, niezbędna do zapewnienia właściwej ścieżki audytu, ze szczególnym uwzględnieniem dokumentów potwierdzających prawidłowość poniesionych wydatków, jest archiwizowana zgodnie z art. 90 rozporządzenia ogólnego (1083/2006), art. 15, 19 i 37 rozporządzenia wykonawczego (1828/2006) oraz art. 15 rozporządzenia 659/1999, w tym w zakresie dochowania terminu przechowania dokumentacji?</p>		
16	<p>W przypadku, gdy część dokumentów dotyczących projektu przechowywana jest poza siedzibą beneficjenta (np. w siedzibie</p>		

¹⁷ Jw.

¹⁸ Kwestia ta odnosi się do procedur, co do których na etapie ubiegania się o dofinansowanie beneficjent złożył oświadczenie ich posiadania i stosowania i jest badana jedynie w trakcie pierwszej kontroli projektu na miejscu.

	podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych): – czy dokumenty są dostępne w trakcie kontroli, – czy zabezpieczono dostęp do tych dokumentów w przyszłości (np. poprzez odpowiednie postanowienia umowy/porozumienia z podmiotem upoważnionym)?		
17	Czy realizacja / eksploatacja projektu jest zgodnie z polityką ochrony środowiska w tym w szczególności czy zrealizowano zalecenia wynikające z decyzji środowiskowej oraz z zapisów/zobowiązań beneficjenta w obszarze środowiska przedstawionych we wniosku o dofinansowanie?		
18	Czy zachowano zgodność z zasadami udzielania pomocy publicznej?		
19	Czy zostały zrealizowane wszystkie zalecenia z poprzednich kontroli projektu? (Jeżeli nie – czy jest to uzasadnione w odpowiedni sposób?)		
20	Czy projekt spełnia wymogi określone w podrozdziale 9 Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków (dotyczy generowania dochodów przez projekty)? ¹⁹		
	Pozostałe zagadnienia ogólne (do określenia przed kontrolą)		
Zgodność z zasadami określonymi w Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO LiŚ dla danej kategorii wydatków			
PRZYGOTOWANIE PROJEKTU			
1	Czy do wydatków kwalifikowalnych nie włączono wypełnienia wniosku o dofinansowanie?		
	Pozostałe zagadnienia związane z kategorią wydatku (do określenia przed kontrolą)		
ZARZĄDZANIE PROJEKTEM			
1	Kwalifikacja wynagrodzeń – czy dany pracownik zajmuje się w odpowiednim zakresie (tzn. zakresie deklarowanym przy wnioskach o płatność) realizacją PO LiŚ (w tym m.in. poprzez weryfikację opisu stanowiska oraz dokumentów opracowanych przez danego pracownika) oraz czy jako kwalifikowalne zadeklarowano składniki wynagrodzenia kwalifikowalne zgodnie z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO LiŚ</i> ?		
2	Czy pracownik ma zawartą z pracodawcą (beneficjentem) więcej niż jedną umowę o pracę? Jeśli tak czy kwalifikowana wartość wynagrodzenia pracownika została obliczona zgodnie z postanowieniami podrozdziału 6.2 pkt 3 lit. I Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO LiŚ?		
3	Czy umowa cywilnoprawna zawarta przez beneficjenta z własnym pracownikiem spełnia warunki kwalifikowalności określone w podrozdziale 6.2 pkt 3 lit. n Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO LiŚ?		
4	Kwalifikowanie kosztów ogólnych - weryfikacja metodologii obliczenia kosztów ogólnych dotyczących realizacji projektu?		
5	Kwalifikowanie wydatków (amortyzacji) na zakup i instalację informatycznych systemów wspomagających zarządzanie – czy są wykorzystywane dla realizacji projektu?		
	Pozostałe zagadnienia związane z kategorią wydatku (do określenia przed kontrolą)		
NABYCIE NIERUCHOMOŚCI			
1	Czy nabyta nieruchomość (zarówno zabudowana jak i niezabudowana), jak również nieruchomość w odniesieniu do		

¹⁹ W przypadku weryfikacji na próbie - należy opisać zasady doboru próby wydatkowych do kontroli (możliwe do zastosowania metody to np. analiza ryzyka lub gdy jest to uzasadnione - metoda statystyczna).

	której nabyto prawo użytkowania wieczystego lub wniesiona jako wkład niepieniężny jest wykorzystywana w zadeklarowanym zakresie wyłącznie na potrzeby projektu?		
2	Czy wydatki związane z nabyciem nieruchomości były zadeklarowane jako kwalifikowalne w części, dotyczącej nieruchomości nabytej w ramach wydatków kwalifikowanych?		
	Pozostałe zagadnienia związane z kategorią wydatku (do określenia przed kontrolą)		
ROBOTY BUDOWLANE			
1	W przypadku wykonywania części prac siłami własnymi – weryfikacja efektywności poniesionych wydatków oraz stosowanie oddzielnego i przejrzystego systemu rozliczania tych prac; ponadto, w przypadku finansowania wynagrodzeń – weryfikacja, czy spełnione zostały odpowiednie warunki?		
2	W przypadku projektów polegających na budowie sieci dystrybucji gazu ziemnego na terenach niegazyfikowanych – czy wydatki zadeklarowane na budowę przyłączy gazowniczych zostały zadeklarowane w odpowiedniej wysokości (tj. co najwyżej jako różnica między rzeczywistym kosztem budowy a opłatami za przyłączenie do sieci nałożonymi na podmioty przyłączane do sieci)?		
3	W przypadku wydatków na odtworzenie nawierzchni drogi – czy wydatki zostały poniesione na wykonanie prac w zakresie zgodnym z decyzjami administracyjnymi ws. zezwoleń na zajęcie pasa drogowego ²⁰ ?		
	Pozostałe zagadnienia związane z kategorią wydatku (do określenia przed kontrolą)		
SPRZĘT I WYPOSAŻENIE			
1	Czy zakupione przenośne środki trwałe stanowiące część wydatków inwestycyjnych są wykorzystywane na potrzeby projektu i są włączone w rejestr środków trwałych beneficjenta ²¹ ?		
2	Czy środki trwałe (w tym wartości niematerialne i prawne) wykorzystywane w okresie realizacji projektu, w przypadku których odpisy amortyzacyjne są kwalifikowalne w ramach projektu, są wykorzystywane na potrzeby projektu, w takiej proporcji w takim stopniu w jakim odpisy amortyzacyjne są uznawane za kwalifikowalne?		
3	W przypadku zakupu sprzętu używanego – czy cena sprzętu nie przekracza wartości rynkowej tego sprzętu (weryfikacja w oparciu o dokumenty przedłożone przez beneficjenta) oraz czy sprzęt posiada cechy wymagane dla eksploatacji projektu i spełnia odpowiednie normy?		
	Pozostałe zagadnienia związane z kategorią wydatku (do określenia przed kontrolą)		
DZIAŁANIA INFORMACYJNO-PROMOCYJNE			
1	Czy beneficjent realizuje działania informacyjno-promocyjne zgodnie z przepisami art. 8 rozporządzenia 1828/2006 oraz zasadami określonymi przez IZ PO liŚ?		
2	Czy działania informacyjne są prowadzone zgodnie z zasadami obowiązującymi beneficjenta?		
	Pozostałe zagadnienia związane z kategorią wydatku (do określenia przed kontrolą)		
OPŁATY			

²⁰ W przypadku weryfikacji na próbie - należy opisać zasady doboru próby wydatkowych do kontroli (możliwe do zastosowania metody to np. analiza ryzyka lub gdy jest to uzasadnione - metoda statystyczna).

²¹ W przypadku, w którym kontroli nie podlega 100% wydatków, należy opisać i uzasadnić zasady zastosowane przy doborze próby (możliwe do zastosowania metody to np. analiza ryzyka lub gdy jest to uzasadnione - metoda statystyczna).

1	Czy opłaty zostały poniesione rzeczywiście i ostatecznie i są niezbędne dla realizacji projektu?		
	Pozostałe zagadnienia związane z kategorią wydatku (do określenia przed kontrolą)		
VAT			
1	W przypadku, gdy VAT był uznany za kwalifikowalny - czy beneficjent nie dokonuje czynności opodatkowanych VAT z wykorzystaniem majątku wytworzonego w wyniku realizacji projektu?		
2	Czy nie zachodzą okoliczności mogące mieć wpływ na powstanie prawa do odliczenia przez beneficjenta podatku VAT, w przypadku gdy VAT stanowił wydatek kwalifikowalny w projekcie, w szczególności w związku z faktycznym wykorzystaniem infrastruktury wytworzonej w ramach projektu bądź związanymi ze zmianami w strukturze beneficjenta, bądź w strukturze własności wytworzonego majątku?		
	Pozostałe zagadnienia związane z kategorią wydatku (do określenia przed kontrolą)		
INNE KATEGORIE WYDATKÓW			
1	Czy wydatki zostały wyraźnie zatwierdzone w umowie o dofinansowanie (opisie projektu)?		
POZOSTAŁE PYTANIA			
1	Czy istnieje i jest stosowany odrębny system księgowy lub odrębny kod księgowy dla wszystkich operacji związanych z realizacją projektu?		
	Pozostałe zagadnienia (do określenia przed kontrolą)		

Sporządził (wymienić członków zespołu kontrolującego):

Weryfikacji dokonał (imię i nazwisko, stanowisko):	Data:	Podpis:
Weryfikację sprawdził (imię i nazwisko, stanowisko):	Data:	Podpis:

Rozdział 3 – Kontrola trwałości po zakończeniu realizacji projektu

- 1) Instytucja prowadząca kontrolę trwałości po zakończeniu realizacji projektu (na miejscu) zobowiązana jest stosować poniższy wzór listy sprawdzającej zawierającej minimalny zakres kontroli po zakończeniu realizacji projektu (na miejscu).
- 2) W przypadku, gdy projekt nie był kontrolowany w trakcie realizacji projektu lub na zakończenie, należy odpowiednio wykorzystać również pytania zawarte w listach sprawdzających z Rozdziału 1 i 2.
- 3) W informacji pokontrolnej należy szczegółowo opisać sposób doboru próby elementów do kontroli (możliwe do zastosowania metody to np. analiza ryzyka lub gdy jest to uzasadnione - metoda statystyczna).
- 4) Zakresem kontroli nie są objęte działania beneficjenta i kwestie nie związane bezpośrednio z projektem np. wpływ czynników zewnętrznych na realizację projektu, na które beneficjent nie może mieć wpływu. Ponadto, nie należy badać zgodności działań beneficjenta w obszarach, które nie zostały wymienione w pkt 1 i które są objęte nadzorem/kontrolą/weryfikacją/inspekcją ze strony innych organów administracji publicznej (np. architektoniczno-budowlanej: kontrola przestrzegania przepisów prawa budowlanego; Państwowej Inspekcji Sanitarnej: przestrzeganie przepisów sanitarnych; przestrzeganie innych przepisów np. bhp, ppoż, prawa pracy).

LISTA SPRAWDZAJĄCA (wzór)
do przeprowadzanych kontroli trwałości po zakończeniu realizacji projektów (na
miejsku) - minimalny zakres²²

Nr i tytuł projektu:

Termin przeprowadzenia kontroli: od do

L.p.	Wyszczególnienie	TAK/NIE/ Nd	Uwagi*
1	Czy w projekcie wystąpiły znaczące modyfikacje w rozumieniu art. 57 ust. 1 rozporządzenia 1083/2006?		
2	Czy majątek wytworzony w wyniku realizacji projektu jest wykorzystywany zgodnie z przeznaczeniem?		
3	Czy cel projektu jest zachowany?		
4	Czy na projekt nie pozyskano innych niż zadeklarowane źródła finansowania, co naruszałoby zasadę zakazu podwójnego finansowania?		
5	Czy projekt nie wygenerował dochodu, który nie został uwzględniony zgodnie z art. 55 ust. 2 i 3 rozporządzenia 1083/2006?		
6	Czy nabyta nieruchomość (zarówno zabudowana jak i niezabudowana), jak również nieruchomość w odniesieniu do której nabyto prawo użytkowania wieczystego lub wniesiona jako wkład niepieniężny jest wykorzystywana w zadeklarowanym zakresie wyłącznie na potrzeby projektu?		
7	Czy beneficjent realizuje działania informacyjno-promocyjne zgodnie z przepisami art. 8 rozporządzenia 1828/2006 oraz zasadami określonymi przez IZ PO liŚ?		
8	W przypadku, gdy VAT był uznany za kwalifikowalny - czy beneficjent nie dokonuje czynności opodatkowanych VAT z wykorzystaniem majątku wytworzonego w wyniku realizacji projektu?		
9	Czy nie zachodzą okoliczności mogące mieć wpływ na powstanie prawa do odliczenia przez beneficjenta podatku VAT, w przypadku gdy VAT stanowił wydatek kwalifikowalny w projekcie, w szczególności w związku z faktycznym wykorzystaniem infrastruktury wytworzonej w ramach projektu bądź związanymi ze zmianami w strukturze beneficjenta, bądź w strukturze własności wytworzonego majątku?		
10	Czy dokumentacja związana z realizacją projektu, niezbędna do zapewnienia właściwej ścieżki audytu, ze szczególnym uwzględnieniem dokumentów potwierdzających prawidłowość poniesionych wydatków, jest archiwizowana zgodnie z art. 90 rozporządzenia ogólnego (1083/2006), art. 15, 19 i 37 rozporządzenia wykonawczego (1828/2006) oraz art. 15 rozporządzenia 659/1999, w tym w zakresie dochowania terminu przechowania dokumentacji?		
	Pozostałe zagadnienia (do określenia przed kontrolą)		

²² Lista zawiera minimalny zakres zagadnień, jakie powinny zostać zweryfikowane podczas prowadzenia każdej kontroli projektu na miejscu.

Sporządził (wymienić członków zespołu kontrolującego):

Weryfikacji dokonał (imię i nazwisko, stanowisko):	Data:	Podpis:
Weryfikację sprawdził (imię i nazwisko, stanowisko):	Data:	Podpis: